

המשך פעילויות בעקבות הסיפור - שולם לעולם

מאת: נרי אלומה  
איורים: רותם טפלו  
הוצאה: ספרית פועלים  
קבוצת גיל: גנים בוגרים



מאמר

יד ביד ביחד

על קונפליקטים בגיל הרך, פיוס וגישור, בהשראת הספר "שולם לעולם". [לקריאת המאמר לחצו!](#)



שיחה

ברוגז ושולם

תוכלו לשוחח עם הילדים ולשאול: מה אתם מרגישים כשאתם "ברוגז" עם חבר או בן משפחה? איך אתם והם מתנהגים בעת מריבה? מה יכול לסייע לכם להתפייס? כיצד אפשר להשלים בין חברים הנמצאים ב"ברוגז"?



שמע

האזינו לפרק "ריבים"

האזינו לפרק מיוחד על ריבים בפודקאסט "ירדן ודידי בפיג'מה".



משחק

משכינים שלום

בהשראת הסיפור אפשר לקחת זוג בובות, מכוניות-צעצוע או כל זוג חפצים שתבחרו, אפילו זוג גרביים שמלבישים על כפות הידיים. הזמינו את ילדיכם לדמיין ולהמציא "ריב של ממש" ☹ על מה הם רבים? כיצד הם מתפייסים? האם הם משלימים בעצמם או שיש לעזור להם? ואיך? כעת אפשר לעשות הצגה!.



חקר

חוקרים ומגלים

שפן סלע ויעל הן חיות ארץ ישראליות מדבריות. הספר נותן הזדמנות נהדרת להכיר ולחקור! כיצד הן נראות במציאות? מה מאפיין אותן? מה הן אוהבות לאכול? ומה עוד מעניין אתכם לדעת עליהן?



השראה

פינטרסט

הסופרת בחרה בצמד היונים להיות המתווכות מנהלות הקונפליקט ולא בכדי. היונה הינה אחד מסמלי השלום. מוזמנים ליצור יונה באמצעות כף יד מושטת לשלום, ולהתעורר [בהשראה ליצירות, שירים ופעילויות נוספות](#) [בפינטרסט של ספריית פיג'מה](#).



קָלְלִי

רקע מהמדרש על אהרון הכהן

אהרון הכהן "אוהב שלום ורודף שלום": החכמים מסבירים, כי המשמעות של "לאהוב שלום" היא לחיות בשלום עם חברינו, ואילו "לרדוף שלום" מתייחס לדאגה להשכנת שלום בין אחרים. הם מספרים כי כאשר הלכו בני ישראל במדבר היה אהרון הכהן מסתובב במחנה ומגשר בין אנשים שרבו: קודם היה ניגש לחבר אחד ואומר לו כמה חברו מצטער ומתגעגע אחר <sup>2</sup> כך היה פונה לשני, ומספר לו אותו הדבר כך היה מרכז את ליבם ומפייס ביניהם.



שְׁלוֹב הַסֵּפֶר

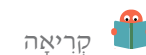
משכינים שלום <sup>2</sup> פינת פיוס

מריבה ופיוס <sup>2</sup> כל אחד שואף לחיות בשלום עם סביבתו, אך מריבות הן חלק מהחיים, ובפרט מחיי ילדות וילדים צעירים המפתחים את ההבנה הרגשית והחברתית שלהם תוך כדי שהם צוברים ניסיון של מריבות ולמדים ממודלים המתווכים ומפייסים בינם לבין אחרים.

תוכלו לשלב את הספר כחלק מהלמידה החברתית <sup>2</sup> רגשית של ילדי הגן ניתן לקרוא את הסיפור ולשוחח על מריבות ועל פיוס והרגשות הנלווים להם <sup>2</sup> אילו רגשות עולים בזמן מריבה? מה צריך כדי להתפייס?

בהשראת הסיפור אפשר להקדיש פינה בגן שבה ניתן להתפייס ולהשכין שלום בין חברים: אפשר להשתמש במשפטים מהספר ולשלב אותם בשפה של הגן בפינת הפיוס: " הוא כל כך מצטער שהעליב אותך" או "כבר שכח על מה הריב".

רודפי שלום <sup>2</sup> ילדי הגן יכולים להכיר את הביטוי "רודף שלום", להזמין את חבריהם אל מרחב הפיוס שם ניתן יהיה לחשוב יחד על רעיונות לפיוס, מחוות חבריות, יצירת כרזות שלום ואהבה, פתרונות למריבות ודרכים לגישור.



קְרִיאָה

כיצד נקרא בגן?

כדאי לקרוא את הסיפור בקבוצות קטנות כשלכל ילדה וילד עותק אישי כך שיתאפשר להתבונן באיורים, לעקוב אחר המתרחש ולהעצים את חווית הקריאה.

משלב גבוה ביצירות וקריאות חוזרות ☑ בסיפור הכתוב במשלב שפתי גבוה קיים לעיתים החשש שילדות וילדים לא יכירו חלק מהמילים, ויתקשו לעקוב אחר הסיפור אך לרוב הם מצליחים להבין את העלילה דרך ההקשר והאיורים הנלווים והחשיפה לשפה גבוהה מעוררת בהם עניין ☑ מפגש חוזר עם הספר יקדם חשיפה מתמשכת למילים אלו, זמן לשהייה והסבר. כך עולה הסיכוי להטמעת המילים והשימוש בהן. בקריאה הראשונה כדאי לבחור עד ארבע מילים שהן משמעותיות להבנה של הסיפור ובעת ההקראה להבהיר אותן בקצרה. כך למשל כדאי לעצור ולהבהיר את משמעות המילה "לפייס".

קריאה ברצף ☑ כדאי להקריא את הסיפור בפעם הראשונה ברצף ובקריאה נוספת לעצור ולהבהיר מילים לא מוכרות.

ספרי פיג'מה נוספים בנושא:

[אגדת גשר ☑ שלמה אבס / גיל לי אלון קוריאל](#)



על מה נשוחח בגן?

לאחר הקריאה כדאי לשאול כמה שאלות על הבנת הסיפור ☑ ניתן לשאול: מה בנו זוג היונים? מדוע שפן הסלע והיעל התחילו לריב? מה הם אמרו ועשו אחד לשני בזמן המריבה? מה החליטו היון והיונה לעשות? כיצד הם עשו זאת? כיצד הגיב היעל כששמע מהיון ששפן מצטער? וכיצד הגיב שפן? מה קרה בסוף?

עצירה מתודית לניבוי שמאפשר ניטור הבנה ☑ בספר ישנה פניה ישירה לקוראים בשאלה המזמנת אותם לנבא את המשך ☑ "ומי פוסעים שם זה אל זה? כדאי לעצור ולאפשר לילדים לענות.

שאלות דעה ורגש ☑ ניתן לחזור אל הסיפור להתבונן באיורים ולשאול- איך לדעתכם מרגישים היעל ושפן הסלע כשהם רבים? מה הם עושים ומרגישים כשהם משלימים?

למה קשה ליונה להטיל ביצים כשיש ברוגז ☑ מה היא מרגישה?

מה דעתכם על מה שעשו היונה והיון בכדי להשלים בין החברים? אילו השפן והיעל היו חברים שלכם- מה הייתם מציעים להם לעשות?

מהסיפור אלינו ☑ מתי קורה אצלנו בגן שאין "שלום" בין חברים? באילו מקרים רצונות של חברים מתנגשים זה בזה? כיצד אתם מרגישים בזמן מריבה? למי ניגשים כשצריך "רודף שלום" שיסיע לגשר ולפייס? קרה לכם שהצלחתם לגשר ולהשלים בעצמכם? קרה לכם שעזרתם להשלים בין חברים?



המחשה

### מציגים ומבינים

רוותם טפלו מצליחה להעביר באיור את סערת הרוחות בעת הריב ואת גישושי הפיוס כאשר החברים שבים ונפגשים. באחד מהמפגשים החוזרים עם הספר כדאי לחזור לחלקים אלו בספר המתאימים להעלאת של אירוע במתי יחד עם הילדים. חשוב לאפשר לילדים לתת פרשנות אישית והרחבה למתרחש. תהליך זה מאפשר לילדים להשליך על האירוע מעולמם הפנימי ולעבד את הרגשות במרחב בטוח.



משחק

### משחקי זוגות

"אתה לא מחליט עליי"

לחברים יש רצונות שונים משלנו ולא תמיד מסכימים. ☑ ומה אם כל פעם מישהו אחר יחליט?

בעקבות הסיפור תוכלו להתחלק לזוגות ולשחק משחק דמיון ותנועה משעשע:

עכשיו אנחנו הופכים ל☑ בכל פעם חבר או חברה מחליטים למה יהפוך הצמד- אולי צמד דובים? אולי יונים? אולי בכלל מכוניות או עננים? וכשהגננת מסמנת ☑ מתחלפים!

בתום הפעילות אפשר לסכם ולשוחח בקבוצות קטנות ולשאול ☑ מה היה יותר כיף? כשאני מחליט ? או כשהחבר מחליט? ואולי כשכל פעם מישהו אחר החליט?



השראה

### מכירים שיר חדש בנושא

חיבור בין יצירות העוסקות בנושאים שונים מרחיבות את היכולת הקוגניטיבית להשוואה והיסק.

תוכלו להכיר לילדים יצירה נוספת בנושא פיוס, המביאה לידי ביטוי את הרגשות העולים בעת ריב וכעס ואת הרצון להתפייסות.

"נתפייסה שמוליק קראוס וג'וזי כץ"

ניתן להאזין יחד לשיר ולשאל על מה השיר ששמענו זה עתה? איך הוא קשור לסיפור?



חקר

זמן מדבר ש הרחבת ידע עולם

הסיפור מתרחש במדבר הארץ ישראלי איך נראה מדבר? מה צומח בו אילו בעלי חיים מתגוררים בו? מי פעיל ביום? ומי בלילה? מוזמנים להיכנס לסרטון הקצר להיכנס לאווירת המדבר ולגלות.

גיבורי הסיפור- היונים, היעל ושפן הסלע הם בעלי חיים מדבריים. באיורים מסתתרים עוד בעלי חיים החיים בסביבת חיים זו. מוזמנים לנסות לאתרם יחד עם הילדים. כך נוכל לגלות את הפרפר קרקש הסנה, להקת עופות גדולים דואה, [ירבוע](#), חיפושית [זבליית] פְּרָעָה ולטאה.

היכנסו לקישורים וגלו האם האיור שאיירה רותם טפלו דומה לבעלי החיים במציאות?



מאמר

כיצד ילדים פותרים קונפליקטים בגן?

כיצד ילדים פותרים קונפליקטים בגן? [לחצו כאן](#) כדי לקרוא ריאיון מרתק עם שתי גננות שמפעילות מוקד גישור בגן.



מעריך

ידע

ידע בתחום האורייני: הרחבת אוצר מילים ש הסיפור כתוב בפסקאות קצרות בהן משולבים מילים ממשלב גבוה, מילים מופשטות, פניני לשון, תיאורים ופעלים ייחודיים. כך למשל על זוג היונים כתוב: "צמד חמד, זוג יונים". בנוסף, הילדים יכולים ללמוד ולהרחיב את אוצר המילים הקטגוריאלי בו השתמשה הסופרת נרי אלומה לתאר את המדבר תוך התבוננות באיורים שאיירה רותם טפלו. כבר בתחילת הסיפור הם "פוגשים" ב"מעייך" ו"נווה

מדבר", עם התקדמות העלילה הם יגלו את מאורת שפן הסלע את הנקיקים המשמשים את היונים, ואת המצוק והגיא המשולבים בטקסט.

חריזה <sup>2</sup> לאורך כל הסיפור ניתן להבחין בחריזה סוגרת. יחד עם הילדים אפשר לחזור ולגלותם.

הבנת הטקסט ולשון הספר <sup>2</sup> גילוי מסרים גלויים וסמויים בסיפור- דרך הפעולה של היונים בסיפור לא תמיד ברורה לילדים- על ידי שאלות ושיח כדאי לנתר את ההבנה. כמו כן, בשיח אורייני עם הילדים חשוב לגלות את המסרים הסמויים וכוונות הגיבורים כמו ערך רדיפת השלום וחשיבה על הזולת.

הרחבת ידע העולם <sup>2</sup> בין דפי הספר הילדים מגלים חבל ארץ לא מוכר "המדבר"- הם למדים על בעלי החיים והצומח האופייני.



#### מיומנויות

מיומנויות תוך אישיות <sup>2</sup> מודעות עצמית: גיבורי הסיפור חווים מצב של תסכול הם כועסים מאוד מביעים את התסכול במילים ומצליחים לווסת את התנהגותם ולא מגיעים להתפרצות אלימה אלא בוחרים לקחת צעד אחורה.

מודעות חברתית <sup>2</sup> היכולת לפעול בסיטואציות חברתיות מתוך הבנת האחר. זוג היונים מגלים רגישות למצוקתם של החברים ונרתמים לסייע להם.

היכולת שלהם לשתף פעולה, לחשוב יחד וליישם, מאפשר להם לפתור את הקונפליקט בדרך מתחכמת.

מערכת היחסים בין הדמויות מתוארת כחיובית <sup>2</sup> הם משחקים יחדיו אוהבים זה עם זה ומוכנים לסלוח ולהתפייס גם אם הדבר מצריך התערבות חיצונית ומתווכת.



#### ערכים

חברות ודאגה לזולת <sup>2</sup> באמצעות פעולות היונים יכולים הילדים ללמוד על התנהלות חברתית ראויה, חשיבה על הזולת וניסיון להיטיב עבור כולם.

רדיפת שלום ☞ שם הסיפור "שולם לְעולם", הופך עם התקדמות הסיפור ל"שולם לְעולם"- הפסקת הריב כדי לאפשר לגוזלים לצמוח בעולם טוב יותר.

ערכים סביבתיים ☞ באמצעות הסיפור מגלים הילדים עולם נפלא של טבע מיוחד, מה שעשוי לקדם את האהבה אל הטבע ולטיפוח את האכפתיות לחי ולצומח.

---

עוד פעילויות באתר ספריית פיג'מה [www.pjisrael.org](http://www.pjisrael.org)